

Interneten a közel múlt

Családtörténetek,
kutatás informatikai eszközökkel,
70 éves iratok és
több mint 80 éves szemtanúk

WIKIPEDIA
The Free Encyclopedia

Linked in

Google books

Find us on
facebook

Szabó Tamás
2016. szeptember
München / Budapest

dbforum@online.de

Tartalom

Bevezetés

Informatikai eszközök az interneten

Raoul Wallenberg

Szemtanúk 60 év után

A Löw testvérek Baselben

Wikipédia és a Stöckler család

Wallenberg archívum, Forgács Gábor

Google Books, Korányi Erwin, Alice Breuer

Library of Congress, Fleischmann Ottó

Konrád György, Digitális Irodalmi Akadémia

További nyomok az interneten

Képek

Források

Bevezetés

2016. november 17. apám születésének századik évfordulója.

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Károly_\(műszerész\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Szabó_Károly_(műszerész))

Történetével egy müncheni producer dokumentumfilm pályázaton vett részt, majd a bajor televíziónál is próbáltak támogatást kapni. Nem sikerült.

Egy berlini filmproducer silány, bulvár jellegű játékfilm tervvel pályázott. Ezt én csak a pályázat napján tudtam meg. Az utolsó pillanatban „személyiségi jogon” letiltottam az emléket sértő forgatókönyvet.

Magyarországon kerestem tanácsot. 2016. július 15-én találkoztam Szabó István filmrendezővel Budapesten. Megismerte az általam gyűjtött dokumentumokat. Érdeklődtem, hogy mi a véleménye az olvasott szövegek alapján. A válasz első része nem volt meglepő. A történet nem játékfilm, csak mint dokumentumfilm lehet hiteles, de hagyományos módon nem lesz rá támogatás. Már túl sok ilyen történet van. A mai fiatalok az eseményektől időben nagyon messze eltávolodtak. A közösségi emlékezet, hiába is erőltetjük, idővel egyre nehezebb lesz.

Mégis hogyan lehet ébren tartani az emlékezetet, hogy a jövő nemzedékei a múlt ismeretében ne követhessék el ugyanazokat a hibákat, elkerüljék a tragédiákat, melyek egyszer már megtörténtek?

Szabó István kreatív megoldást javasolt: a fiatalok fontosak, ők a közönség, más koncepció, mai történet kell. Véleménye szerint izgalmas mai történet a „múltvadászat” az interneten. Neki tetszik, hogy több éves kutatással, informatikai eszközökkel találtam 70 éves iratokat. Ezenkívül több mint 80 éves szemtanúkat is felkutattam az internet segítségével. A dokumentáció címe lehet **„Interneten a közelmúlt”**.

Az internetes kutatás folyamatának ismertetése legyen a dokumentumfilm központi témája. Sikert talán így lehet a fiatal generációnál elérni. Társadalmilag is hasznos, újra esélyt ad az emlékezésnek.

Szakmai vakságból nem vettem észre korábban Szabó István koncepciójának lehetőségét. Nekem a módszer nem volt újdonság, 50 év óta csak informatikával dolgozom, ezért kézenfekvő volt az ismerős eszközöket használni. Nem is gondoltam arra, hogy pontosan a modern technika alkalmazása a múlt kutatásában az érdekes történet Szabó Istvánnak és lehet, hogy a fiatal generációnak is.

Később visszagondolva, az is tudatos lett, hogy milyen kilátástalan, valószínűtlen volt a kutatás sikere. Szinte lehetetlen, hogy pont az interneten találhatok 70 év után hasznos információt és lehetetlen, hogy megtalálhatom a több mint 80 éves szemtanúkat.

Valószínűtlen a siker különösen azért is, mivel a használt eszközök csak közvetlenül 2006 körül lettek legelőször hatásosak, 2000 előtt még nem is léteztek ezek az

informatikai eszközök. Senki nem gondolta 2000 előtt, hogy egyáltalán szükség lehet rájuk.

2006 után pedig a várható életkoruk alapján már az is nagyon valószínűtlen volt, hogy talállok még szemtanúkat.

Miért fektetnek be sok millió dollárt eleve valószínűtlen dolgokba Kaliforniában, a Silicon Valley-ben? Ez a 2000 utáni évek Internetes története. A kockázati tőkebefektetés egy olyan szerencsejáték, ahová nagy összeggel lehet beszállni, valószínűtlen tervekkel eszméletlen nagy összegeket lehet nyerni, ha ezek mégis sikerülnek. Az ipari korszak racionális, kiszámítható világa észrevétlenül fordult át, irracionális, kiszámíthatatlan kockázattársadalommá válva. Befektetési és kutatási stratégia lett a szerencsejáték a valószínűtlenséggel.

Informatikai eszközök az interneten

1. Keresek dokumentumokat, könyvet, szöveget, újságcikkeket (Wikipédia, Google Books, Amazon)
2. Keresem egy történetek szerzőjét, szerkesztőjét, szereplőjét (Facebook, LinkedIn)
3. Mások is találják meg az én szövegeimet, képeimet (Amazon eBook publishing, Issuu, Flickr, MEK)
4. Mások találjanak meg engemet a szociális hálózatokban (LinkedIn, Facebook, Xing)

Melyik évben keletkeztek, kezdtek ismertek lenni?
Legtöbbnek még hírük sem volt 2000 előtt.

Google Books	2007
Wikipédia	2006
Flickr	2005
Amazon e-Könyv	2007
LinkedIn	2004
Facebook	2008
Issuu	2007
Xing	2006
MEK	2001

Raoul Wallenberg

Ember Mária újságíró 1990 után írt apámról és figyelmeztetett, hogy kötelességem lenne apám embermentő tevékenységét tovább kutatni.

Apám életének legfontosabb ideje 1944 -1945 között a budapesti svéd követségen volt.

Raoul Wallenberg svéd diplomata 1944 nyarán érkezett Budapestre, hogy embermentő akciót bonyolítson le: Kezdetben 1500 svéd védlevelet állított ki, később 4500 lett a védlevelek száma. 1944 végén már 15.000 üldözött élt Budapesten a követségek által védett házakban.

A svéd követség épülete
1944-ben Budapesten

Az interneten, az Amazon oldalán meglepően sok, több mint 100 Wallenberg tárgyú könyv található. Az e-Könyvek elejét, próbafejezeteket, a tartalomjegyzéket ingyen, szabadon lehet olvasni. Ez nem volt lehetséges 2007 előtt. Csak 2007-ben indultak az e-Könyvek az Amazonnál. Ma már 1,5 millió ilyen e-Könyv van.

A Google Books adatbank szintén csak 2007-ben indult, ahol a teljes szövegben lehet keresni. Ma már 30 millió könyv található a Google Books-nál. Ezek között több mint 20 olyan Wallenberg könyv van, ahol a teljes szövegben lekérdezve apám neve is szerepel a hozzá tartozó szövegrészlettel. Szalai Pál, Fleischmann Ottó, Stöckler Lajos, Forgács Vilmos további szereplőkkel együtt olvasható.

Wallenberg: Missing Hero Von Kati Marton

1 Rezension
 Rezension schreiben
 Über dieses Buch

Zu meiner Bibliothek hinzufügen ▾

Dieses Buch erwerben
[Amazon.com](#)
[Amazon.de](#)
[Barnes&Noble.com](#)
[Books-A-Million](#)
[In einer Bibliothek suchen](#)
 Alle Händler >

Ähnliche Bücher

Alle ähnlichen Bücher >

Ergebnis 2 von 6 in diesem Buch für Szabo - [Zurück](#) [Vorwärts](#) - [Alle anzeigen](#)

Seite 145

There was a new shadow in the cellar. "What do you think you're doing with these people?" a voice roared from the corner. "Don't you fools know the Swedes are feeding you and half the city?" The brash voice was that of Károly Szabo, Wallenberg's liaison with the faithful Szalai. "I've got police orders right here"—he flashed some snow-wet documents—"and there are policemen outside to make sure you do it." Szalai had been alerted by a Wallenberg employee, overlooked by the Arrow Cross raid. The thugs had no choice but to release their catch, who were led back to their Üllői Street shelter by Szabo. Szalai had already dispatched a new police guard for Wallenberg's office.

But Wallenberg realized that his amazing luck, which for six months had bordered on the mystical, was running out. His enemies were having too many near-misses. He was clearly no longer off-limits to marauding street gangs. Wallenberg decided it was time to save himself. Dead, he would not be of much use to anybody. There was much to live for.

Kati Marton „Missing Hero” könyvében
 izgalmas szöveg apámról

Kati Martont e-mailben kértem: „keresem a forrást, szemtanúkat arra az epizódra, ahol egy drámai részletben apám embermentő fellépéséről írt.”

A szerző Kati Marton Richard Holbrooke magas rangú amerikai diplomata felesége volt. 2010-ben Kati Marton már nem emlékezett, hogy honnan vette az izgalmas történetet apámról a korábbi, 1982-ben megjelent könyvébe.

Nem megalapozatlan a gyanú, hogy Lévai Jenő 1948-as Wallenbergről írt szövegének újrafelhasználásával, „izgalmasra kiszínezésével” keletkeztek a későbbi könyvek. „Raoul Wallenberg regényes élete” (Lévai Jenő, Budapest, 1948).

Egy másik szerző, Alex Kershaw egy „igazi szemtanú”, Alice Breuer részletes vallomását idézte 2010-es könyvében (The Envoy). Később felfedeztem, hogy Alice, a szemtanú tévedett. Alice elvált férje, Korányi Erwin, aki előtte, 2006-ban írta életrajzi könyvét, pontosabb volt. Kershaw mondatokat átvett Korányi könyvéből, de azt „kiszínezte”, izgalmasra felnagyította Alice, mint szemtanú téves vallomásával.

A Raoul Wallenberg irodalom nagy, de nem minden esetben pontos történelem. Több Wallenberg játékfilm is készült, két opera, nagyon sok dokumentumfilm az embermentésről. A szemtanúk is tévednek, mégis, több szemtanú közös emlékezete alapján lehet hiteles adatokra számítani.

Szemtanúk 60 év után

Lehet több mint 60 évvel az események, 1944 után a szemtanúkat megtalálni? Ha ezek 1944-ben legjobb esetben csak 20 éves fiatalok voltak, ami csak egy kis része a szemtanúknak, akkor 2006 után már több mint 80 éves emberek.

Magyarországon átlagos élettartam a nőknél 79 év, a férfiaknál 72 év. 2006-ban, nagyon későn kezdtem el keresni a szemtanúkat, a siker valószínűsége nagyon csekély volt.

Két oldalról is valószínűtlen volt a sikeres kutatás, az egyik oldalon a szemtanúk életkora 2006 után, a másik oldalon, hogy 2006 előtt az általam felhasznált internetes informatikai eszközök még nem is léteztek.

A Lőw testvérek Baselben

Csak 1964-ben egyszer, röviden találkoztam a Lőw testvérekkel, Lőw Éva és Klaber Anna (Lőw Anna). Tudtam, hogy apám mentette meg őket. Elhanyagoltam a kapcsolatot. 2006-ban nem akartam őket váratlanul meglepni a kutatásommal. Emlékszem 1964-ben, amikor már Németországban éltem „hogyan lehet Németországban élni?” kérdéseikre. A vészorszakra emlékezve Németországot elkerülték.

Magánszemélyek saját oldalai az interneten csak később létesültek. Először nagyobb, majd közepes vállalatok és szolgáltatók jelentek meg az interneten. Így 2006-ban megtaláltam Klaber Anna fiát, Tibort, aki az interneten orvosi praxisát hirdette, szerencsére e-mail címmel. Tibor emlékezetem szerint 6 évvel fiatalabb nálam. A kényes témát kíméletesen és családon belüli bizalommal volt ajánlatos elkezdni. Tibor türelmesen előkészítette a szemtanúk vallomásait.

Klaber Anna vallomása sajnos rövid. Tibor nagynénje, Lőw Éva viszont meglepett egy részletes szöveggel. Olyan emlékeket írt le, amiket egyik Wallenberg könyvben sem találtam. Lőw Éva nevét sem találtam a könyvekben. Csak sokkal később, 2013-ban találtam meg a Library of Congress levéltárában Wallenberg központi irodájának a telefonkönyvét. Nem volt sok telefon a központi irodában, Wallenberg és egy ismert vezető alkalmazotton (Wohl Hugo) kívül egyedül Lőw Éva neve szerepelt a telefonlistában.

Lőw Éva emlékezett, hogy Wallenberg 1944. decemberében már nem volt biztonságban, a Vöröskereszthez menekült és a svéd központi iroda védelmét apámra bízta.

Tudjuk, hogy a magyar kormány december elején elhagyta Budapestet, ezzel a diplomáciai védelem is megszűnt. Apám hamis „titkosrendőr” igazolványát Budapest német parancsnoka, Pfeffer-Wildenbruch igazi aláírása és német pecsét hitelesítette.

a képen balról:

Lőw Éva,
Klüber Tibor,
Klüber Anna

1964 Basel

Wikipédia és a Stöckler család Ausztráliában

Apám gyerekkori barátja, Szalai Pál nevét kerestem. A Wikipédia 2006 után már annyira fejlődött, hogy kezdett angol nyelven használható lenni. Az angol Wikipédiában 2007 januárjában valaki létrehozta a Pál Szalai szócikket. Én ezt korán felfedeztem, 2007. februárban javításokat végeztem a szövegben. A Wikipédia elvileg mindenki által szerkeszthető, de az átlag Wikipédia olvasónak túl sok az akadály, informatikusoknak szakmailag ismerős a környezet.

Egy magyar származású újságíró, Farkas Tibor Ausztráliából éppen ekkor figyelte a Wikipédiát. Ő is Szalai Pál után kutatott. Munkája Yad Vashem hivatalos megbízása volt. Felvette velem a kapcsolatot. Ekkor már saját szerkesztői oldalam volt az angol Wikipédiában. Tőle megtudtam, hogy a nyolc tagú Stöckler család 1956 óta Ausztráliában élt és a család apám és Szalai Pál segítségével menekült meg a kivégzéstől a Duna-parton.

Farkas Tibor küldött nekem egy csomagot: Szekeres József, Magyar Országos Levéltár kutatásából Szalai Pál és apám története. A levéltáros talált egy írást 1945 februárjából. Stöckler Lajos készült apámnak a svéd követségre címezve levelet küldeni. Ebben megköszöni családjá megmentését 1945. január 8-án. A háború utáni zavaros helyzetben apám ezt a levelet nem kapta meg. A szovjetek a svéd követséget egy ideig bezárták.

Stöckler Lajos

1945. január 8-án megmenekült
nyolc tagú családjával a kivégzéstől
a Duna-parton.

1953-ban a Wallenberg gyilkosság
kirakatper áldozata apámmal együtt.

Wallenberg archívum az Interneten és Forgács Gábor Budapesten

Lőw Évát és Stöckler Lajost a svéd központi irodából hurcolták el kivégzésre. Az interneten az Üllői út 2-4. ház történetét kerestem. Wallenberg unokahúga az interneten egy adatbankot, archívumot létesített a Raoul Wallenberg utáni kutatások dokumentumainak tárolására. Itt találtam meg Forgács Gábor emlékiratát az Üllői úti svéd irodáról. Forgács Gábor Budapesten élt, meglátogattam lakásában. Dolgozószobájában a polcok tele voltak Wallenberg dokumentációval. Itt kaptam meg a svéd védett házak lakóinak névsorát, az Üllői úti iroda névsorát is. Forgács Gábor nagylelkűen osztotta meg gyűjteményét, a többi emlékeket is. Több nevet a védett házak lakólistái alapján kezdtem keresni. Sikeres lehetett akkor, ha nem túl gyakori nevek voltak és más okból az interneten szerepeltek. Ilyen Ernster László, aki 1945-ben megmenekült, később a Nobel Díj bizottság tagja lett Svédországban. Forgács Gábor 1944-ben, amikor én születtem, 17 éves volt. Szemtanú vallomást írt Yad Vashemnek apám embermentéséről. Nagyon jól emlékezett apámra, csak apámat még 2010-ben is emlékeiben titkosrendőrnek tartotta.

A hamis iratok szerint titkosrendőr volt és a bőrkabátban a német Gestapo ruházatát utánozta. Forgács Gábor apja, Vilmos az Orion rádiógyár igazgatója 1944-ben Wallenberg vezető munkatársa volt. Forgács Vilmos tudott apám hamis papírjairól, de ezt úgy látszik, még a családtagok előtt is titokban tartották.

Forgács Gábor kapcsolatban volt az Izraelben élő Jacov Steiner professzorral, aki 1945-ben vele együtt 17 éves volt és apám együtt mentette meg őket a kivégzéstől. Steiner személyesen is megjelent a Yad Vashem emlékhelyen, tanúskodott apámról. Jacov Steiner még sokáig levelezett velem. Apját, ahogy írta, 1944 karácsony napján lőtték a nyilasok a Dunába, nem sikerült megmenteni. A levelezés Steiner súlyos betegségével megszakadt. Forgács Gábor 86 évesen, 2013 tavaszán elhunyt.

Forgács Gábor
2010, Wallenberg emléktábla avatása
Budapesten a Harmincad utcában

Google Books, Korányi Erwin Kanadában és Breuer Alice Svédországban

Korányi Erwin életrajzi könyve: „Dreams and Tears” 2006 novemberében jelent meg Kanadában. A Google Books adatbankban 2010-ben találtam meg a teljes szövegben keresve apám és Szalai Pál nevét.

A kanadai telefonjegyzék alapján megtaláltam és beszéltem Korányival, később Svédországban elvált feleségével, Breuer Alice-val is.

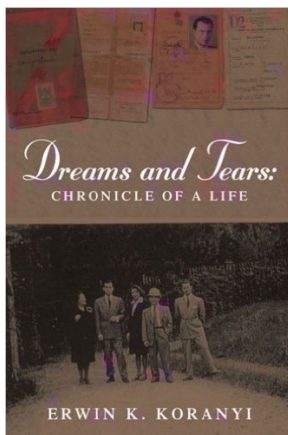
Korányi neve nem szerepel az Üllői úti lakók listáján, mivel csak egy napra kerestek ott menedéket. Korányi levelet írt apám embermentéséről Yad Vashemnek. Breuer Alice több TV dokumentumfilmben és rendezvényeken is úgy emlékezett, hogy a kivégzéstől Wallenberg személyesen mentette meg. Wallenberg akkor már a Vöröskereszt védelmében volt. Telefonon nem tudtam vele a tévedést tisztázni. Lehet, hogy később meggondolta. A Yad Vashem adatbankban valahogyan Breuer Alice neve is apám megmentettjei között van. Később került oda, mint a többi megmentett neve.

Lehet, hogy Breuer Alice nem ismerte Wallenberget személyesen és nem csak ő, de mások is a szőke, kék szemű apámat külsőre „svédebbnek” tartották.

Raoul Wallenberg és a szőke, kék szemű Szabó Károly
... ki volt a „svédebb”? ...

Breuer Alice „szemtanú” talán ezért tévedett, amikor Wallenbergre emlékezett 1945 januárban a Duna-parton. Ezt több nyilatkozatban és TV műsorban is megismételte.

Korányi Erwin életrajzi könyve bemutatóján Kanadában és első felesége Alice Breuer, mint „szemtanú” a Magyar TV adásában

Library of Congress USA: Fleischmann Ottó és Hegedűs Pál

Sokáig sikertelenül kerestem Fleischmann Ottó nevét az interneten, aki a Wallenberg könyvek tanúsága szerint apám barátja volt a svéd követségen.

Csak későn, apám „Igaz Ember” elismerése után, 2013 januárjában találtam meg Fleischmann hagyatékát a Library of Congress internetes oldalán.

Fleischmann Ottó 1963-ban, 67 évesen halt meg. Esther M. Fleischmann 2008-ban adott át 1000 oldal iratot a hagyatékából. Néhány évig tartott a levéltárnak az 1000 oldalt rendezni és a tartalomjegyzéket az internetre vinni.

2013 januárjában az 1000 oldal az interneten már használhatóbban rendezett volt és a tartalomjegyzékből láttam, hogy nekem 150 oldal lehet érdekes, a 1944-1945 közötti időből az iratok. Ezek másolatát 150 dollár illeték ellenében megrendeltem.

Fleischmann Ottó irataiban részletesen megemlékezik apámról. Kiderült, amit előtte csak sejtettem, hogy ő beszélt rá apámat a hamis igazolványok és a bőrka-bátos Gestapo öltözet használatára. Apám szerepének, mint titkos rendőr, legelső próbája Fleischmann Ottó és Hegedűs Pál megmentése volt egy fegyveres nyilas járőrtől.

Az iratokból kiderül, hogy egy csoport gyerek kiszabadítását az Újlipótvárosban és a svéd követség felszabadítását a Gellérthegyen apám Fleischmann Ottóval együtt végezte.

A képen jobbról: Raoul Wallenberg, Fleischmann Ottó, Hegedűs Pál, Forgács Vilmos, Wohl Hugo

Konrád György életrajzi írása

A Digitális Irodalmi Akadémia oldalán Konrád György beszámol arról, amikor 11 éves korában egy svájci védett házból csoportját kivégzésre vitték. Gyerekként a felnőttek magyarázata maradt meg az emlékében: „Szabálytalan egyenruhában két személy jelent meg. Hangosan kiabáltak a nyilasokkal. Ezek valószínűleg a svéd követség emberei voltak és nekik sikerült elkergetni a nyilasokat.”

Fleischmann Ottó hagyatékában 2013-ban talált szövegek és a megmentett felnőttek utalása a szabálytalan egyenruhás svédekre valószínűsítik, hogy a 11 éves Konrád György csoportjának megmentése is apám egyik akciója volt.

Konrád György

magyar eKönyvek az Interneten,
DIA = Digitális Irodalmi Akadémia

További nyomok az interneten

Hollós István neve a Fleischmann hagyatékban szerepel. További kereséssel az interneten Hollós háború után írt levelére találtam. Ebben beszámol a megmentéséről a Duna-parton a kivégzés elől.

Hollós István

historic frontpage

A Jakobovits házaspár, Jenő és Erzsébet tartotta a legszorosabb kapcsolatot apámmal a több mint 150 megmentett közül.

Egy 1947-es holland újság címlapján tanúskodtak. Jakobovits Erzsébettel 1964 és 1972 között többször is találkoztam Londonban.

Fleischmann Ottó, Hegedűs Pál, Hollós István, Jakobovits Jenő és Erzsébet nem tudtak személyes tanúságot adni megmentésükről Yad Vashemnél. Amikor az emlékhelyet 1953-ban létrehozták, még éltek, de a szovjet-izraeli viszony megromlott, Moszkvában és Budapesten „cionista” kirakatperek folytak. Akkor, 1953-ban apámat is megkínózták, Wallenberg meggyilkolásával gyanúsították. Stöckler Lajost, akinek nyolctagú családját apám megmentette, szintén megkínózták. Kényszerítették Stöcklert, hogy apámat vádolja a Wallenberg gyilkossággal. Ezzel akarták elterelni a figyelmet, hogy Wallenberget már 1947-ben Moszkvában meggyilkolták.

Rescued Persons

Forgács, Gábor

Steiner, Yakov, Erik

Klaber, Löw, Anna

Korányi, Erwin

Breuer, Alice

<<<<

nevek a Yad Vashem
adatbankban – nyilat-
kozatuk szerint apám
mentette meg őket

Löw, Eva

Terner, Imre

Stöckler, Lajos

Breuer Alice neve később került a listába, nem tudom hogyan. Terner Imre neve nekem ismeretlen volt. Később tudtam meg, hogy Terner Imre apámmal együtt kezdeményezte a Wallenberg emlékművet, amit a felavatás napján 1949-ben az állambiztonság elrabolt. A helyreállított emlékműnél most ott van Terner Imre és apám neve, mint az 1949-es szoborbizottság tagjai.

Azért, hogy mások is megtalálják a szövegeimet, használom a Magyar Elektronikus Könyvtárát és a nemzetközi „Issuu” ingyenes internet publikációs oldalt. Valamint az Amazon eBook publikációs lehetőséget is használom. Az Amazon az olvasóknak nem ingyenes, ezért én az oldalszámtól függő, megengedett legalacsonyabb árat választom a szövegeimnek, ha valaki ott akarja olvasni ezeket.

A Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) „az ország legrégebbi digitális könyvtára” az interneten, ingyenes szolgáltatás. 1994-ben indult, látogatóinak száma 2016-ra napi 30-35 ezerre nőtt. Állománya havonta 150-170 tétellel gyarapodik és több mint 15 000 digitalizált könyvet tartalmaz.

MEK

A Magyar Elektronikus Könyvtár, irodája a Budai Várpalotában a Széchényi Könyvtárban van

Amazon csak angol és német szövegeket fogadott eddig el tőlem, magyar nyelvi lektoruk még nincs. Az Amazon publikációkhoz Wallenberg unokahúga közvetített nekem önkéntes fordítókat Izraelben. Ők vállalták egyes szövegeim angol és orosz nyelvű fordítását. Az orosz fordító ráadásul tovább bővítette saját történelmi kutatással és orosz forráshelyekkel egészítette ki a szövegeket.

A Wikipédiában egy nekem ismeretlen szerkesztő készítette a szócikket apámról francia nyelven. A héber Wikipédia szócikk apámról azt hiszem a Yad Vashem alkalmazottak munkája. 2007-ben én kezdtem el az angol szöveget a Wikipédiában két-három anyanyelvi szerkesztő segítségével. A német és magyar szövegeket egyedül kezdtem, mások folytatták, javították, ahogy ez a Wikipédiában szokásos.

Oral history – fontos történelmi emlékek

Steven Spielberg filmrendező 1994-ben megalapította a „Shoah Foundation” arra a célra, hogy film- vagy hangfelvételen rögzítsék a túlélők tanúságát.

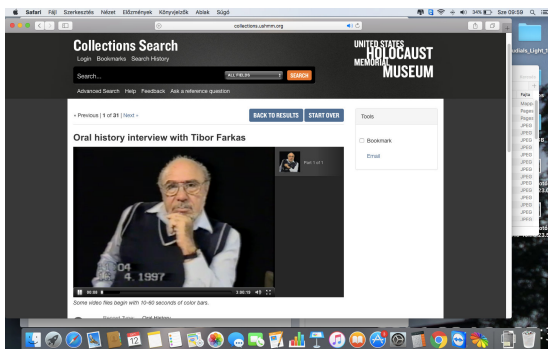
Több mint 50.000 személy nyilatkozata és több mint 120.000 óra film került rögzítésre 1994 óta. Az interneten 2006 után lett hozzáférhető a film- és hanganyag az Egyesült Államok-beli Holocaust Museum internetes oldalán:

1990-ben készült Budapesten Szalai Pál, apám gyerekkori barátjának angol nyelven 74 perces hangfelvétele, 1993-ban telefonon beszéltem vele, csomagban hangkazettát küldött nekem, akkor még az interneten nem volt elérhető.

1997-ben Melbourne-ben készült a Farkas Tibor videóinterjú. 2007-ben leveleztem vele. Csomagban küldte Ausztráliából Szekeres József, a Magyar Országos Levéltár kutatójának terjedelmes anyagát Szalai Pálról és apámról.

1996-ban Kanadában készült Korányi Erwinnel 3 óra 30 percnyi interjú, 2011-ben telefonon beszéltem és leveleztem vele. Életrajzi könyvét: „Tears and Dreams” Yad Vashembe küldte, benne apám történetével.

1997-ben készült Stockholmban Alice Breuerrel egy 2 óra 45 perces interjú, 2013-ban telefonon beszéltem vele. Emlékezetében apámat összetévesztette Wallenberggel úgy, mint korábban több újság-, könyv- és TV-interjúban is. Nekem nem sikerült meggyőzni, hogy téved. Lehet, hogy később meggondolta a dolgot, de valahogy a Yad Vashem adatbankba az ő neve is az apám által megmentettek listájában jelent meg, később, mint a többiek neve.

Farkas Tibor
videóinterjú,
információk
a Stöckler
családról.

A **Digitális Irodalmi Akadémia** könyvtára mintegy 1300 interneten olvasható kötet. A tartalomban keresve meglepetésemre Szalai Pál nevével találkoztam. Moldova György könyve, a „Szent Imre-induló” az 1953-as koncepció per áldozatait a regény történetében részben mint cionista bűnösöket mutatja be. Név szerint Szalai

Pált is negatív hősnek ábrázolja. Az AVH titkosított irata már 1953-ban felmentette őket. Apámat ebben a perben Wallenberg meggyilkolásával vádolták. Szalai Pál nevét 1953-ban nem hozták nyilvánosságra, államtitok maradt, tehát valószínű, hogy Moldova forrása az AVH vallatói között volt. Miért volt államtitok? Csak mostanában derült ki, hogy Wallenberget 1947-ben Moszkvában kivégezték.

1990 után több tanulmány, könyv (Ember Mária újságírótól) készült az 1953-as koncepciós perről, az áldozatokról, de akkor még csak hiányos ismeretekkel.

Moldova ezek ellenére újból kiadta a Szent Imre-indulót, 2001-ben, ugyanazzal a szöveggel. Vagyis nem gondolta, hogy felül kellene vizsgálnia álláspontját, be kellene látnia tévedéseit, bocsánatot kérni a megkínzott áldozatoktól? Szalai Pál 2008-ban a „Világ Igaza” kitüntetést kapta Izraeltól.

A könyv kézírata 1973/74 folyamán készült, amikor Magyarország és Izrael viszonya eléggé barátságtalan volt. Moldova a könyvvel az 1970-es évek pártpolitikáját szolgálta.

Képek

Cserkészek 1929

Szalai Pál
14 éves

Szabó Károly
13 éves

Embermentők
1945. január 8.
„Világ Igazai”

Üllői út 2-4 épülete
1944-45

Wallenberg központi irodája

Források

Ottó Fleischmann papers, 1910-1985

<http://hdl.loc.gov/loc.mss/eadmss.ms009328>

https://en.wikipedia.org/wiki/Otto_Fleischmann

Szabó Károly

https://en.wikipedia.org/wiki/Károly_Szabó

Szalai Pál

https://en.wikipedia.org/wiki/Pál_Szalai

Wallenberg gyilkosság (magyar, angol, német, orosz)

<http://mek.oszk.hu/09600/09621/pdf/>

A statement of gratitude for assistance and support

to all the outstanding people who have motivated me through e-mail, phone, interviews I owe an everlasting debt of thanks to:

- Dr. Erwin K. Koranyi professor emeritus at the University Ottawa, witness in his Book „Chronicle of a Life”, 2006
- Tibor Farkas, Melbourne, journalist, research about Pal Szalai
- Jacov Steiner professor emeritus at the Hebrew University Jerusalem witness in letters to Yad Vashem
- Dr. Eva Löw and her sister Dr. Anna Klaber in Basel, witness
- Maria Ember, journalist and researcher in Budapest, interviews in newsletter and her book 1990, 1992,
- Gabor Forgacs, Budapest, witness, archives, list of persons in Wallenbergs central office
- Dr. George Kende, journalist in Jerusalem, witness in newspapers in Jerusalem, letters to Yad Vashem, several years working against forgetting
- Andrew S. Geiger, Mensch Foundation, www.mensch.hu

- Professor Szabolcs Szita director Holocaust Museum in Budapest, letters and interviews in Jerusalem, Yad Vashem
- Professor Laszlo Karsai University Szeged, Hungary, letters and interviews in Jerusalem, Yad Vashem
- János Gadó, journalist, www.szombat.org
- Fabienne Regard Docteur en science politique, historienne, Expert au Conseil de l'Europe Strasbourg
- Dr. Jozsef Korn lawyer in Budapest, thanks for contacts
- Wallenberg Family Archives, Marie Dupuy (Marie von Dardel) niece of Raoul Wallenberg, documents from the years 1940 - 1948 and internet sources, thanks for contacts
- Professor Tibor Vamos, „The Computer and Automation Research Institute, Hungarian Academy of Sciences”, thanks for contacts
- Charlotte Knobloch, Munich, Vice President of the European Jewish Congress and the World Jewish Congress
- Larry Pfeffer and Pavel Yoffe in Israel, thank for English a Russian translations, documentation
- Dipl.rer.pol. László Tarnai, thanks for contacts